

Mustapuron vesienhallinta välillä Kehä I - Tulisuontie

Palautteet puistosuunnitelmaluonnoksista 6191/1, 6192/1, 6194/1, 6193/1, 6193/2

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Suunnittelun lähtökohtana ovat Helsingin hulevesitulvariskien alustava arviointi vuodelta 2018 sekä Mustapuron ja Marjaniemenpuron valuma-aluselvitys ja vesienhallinnan yleissuunnitelma. Näiden pohjalta tunnistettiin Mustapuron tulvariskialueita Kehä I eteläpuolella.

Tiedote esillä olosta lähetettiin 4.5.2021 suunnittelualueeseen rajautuville kiinteistöille, Myllypuro-seuralle, Marjaniemi-Seuralle, Roihuvuori-seuralle, Marjaniemen siirtolapuutarha ry:lle, Virtavesien hoitoyhdistys ry:lle sekä Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:lle.

Puistosuunnitelmaluonnos oli esillä koronapandemiasta johtuen ainoastaan Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat 19.5. – 9.6.2021 välisenä aikana.

Puistosuunnitelmaluonnoksia koskeva yleisötilaisuus pidettiin osana ”Uutta Itä- ja Kaakkois-Helsinkiä” asukastilaisuutta, joka järjestettiin koronapandemiasta johtuen verkkotilaisuutena 26.5.2021 klo 17 – 20. Tilaisuudessa oli paikalla Helsingin kaupungin edustaja kaupunkiympäristötoimialalta. Suunnittelukonsultin edustaja oli valmiudessa osallistua tilaisuuteen, mikäli tarvetta olisi ilmennyt. Tiedote asukastilaisuudesta lähetettiin lähikiinteistöjen omistajille sekä asukasyhdistyksille. Tilaisuutta seurasi ja siinä oli samanaikaisesti paikalla enimmillään lähes 300 kaupunkilaista. Chattiin tuli tilaisuuden aikana 8 kommenttia ja kysymystä Mustapuron kunnostuksen puistosuunnitelmiin liittyen sekä 4 yksilöimätöntä kommenttia ja kysymystä koskien laajemmin koko Itä- ja Kaakkois-Helsinkiä, jotka sisällöltään liittyivät Mustapuronkin hankkeeseen. Lisäksi sähköpostitse saatiin 6 palautetta.

Mahdolliset kommentit suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan 9.6.2021 mennessä.

Puistosuunnitelmaluonnoksesta saadut palautteet

Yleisötilaisuudessa saadut palautteet

Palaute:

Kahdessa palauttessa sanottiin lyhyesti, että suunnitelmat ovat hyviä.

Palaute:

Miten Marjaniemen uimarannan tilannetta ja syitä siihen, mistä sinne on päätynyt suolistobakteereita, selvitetään? Onko selvitetty mikä on rannalla viihtyvien hanhien, Porolahdelta valuvan vanhan koirapuiston kaivamisen tai Marjaniemen siirtolapuutarhan vaikutus veden laatuun? (Mustapuro johtaa siirtolapuutarhalta Strömsinlahteen)

Vastaus:

Helsingin kaupungin Ympäristöpalvelut ovat aikeissa aloittaa kesällä näytteenotot ja tarkemmat selvitykset Marjaniemen uimarannan mikrobeista. Näytteiden mikrobeista tehdään geneettiset analyysit, joiden kautta toivottavasti saataisiin selville mikä aiheuttaa kohonneita pitoisuuksia.

Vastauksen jälkeen asiaa on selvitetty, lisäys 4.3.2021: Helsingin kaupungin Ympäristöpalvelut tarkkaili kesällä 2021 Marjaniemen uimaveden laatua ottamalla 10 vesinäytettä kesäkuun alusta heinäkuun loppuun. Kahdeksassa näytteessä uimaveden laatu todettiin hyväksi ja kahdessa huonoksi kohonneiden mikrobipitoisuuksien takia. Selkeää, korjaustoimin parannettavissa olevaa syytä vedenlaadun huonontumiselle ei selvityksistä huolimatta ole löydetty. Uimaveden laatua tullaan tarkkailemaan jatkossakin.

Palaute:

Mustapuron varsi on täynnä jättipalsamia, mikä on haitallinen vieraslaji. Onko suunnitelmissa hävittää tämä?

Vastaus:

Mustapurolle laaditaan vieraslajikartoitusta ja vieraslajien torjuntasuunnitelmaa. Vieraslajeja on tarkoitus torjua ennen kunnostuksen aloittamista. Jotkin vieraslajit leviävät harmillisesti virtaveden mukana.

Palaute:

Toivottavasti otetaan huomioon puron varrella pesivät linnut.

Vastaus:

Mustapuron yhteyteen tullaan järjestämään monimuotoisia elinympäristöjä, myös linnut huomioidaan.

Palaute:

Kiitos tulvaniittysuunnitelmista! Hieno idea!

Vastaus:

Hienoa saada tällaista palautetta!

Palaute:

Hienoa, että Helsinki kehittää itäisiä alueita näin monipuolisesti. Kiitos esittelijöille!

Vastaus:

Kiitos mukavasta palautteesta! Pyrimme tekemään parhaamme - jatketaan yhteistyössä.

Palaute:

Urakoiko Stara Mustapuron alueet tai yksityiset "puskutraktorit"?

Vastaus:

Urakoitsija tullaan valitsemaan lähempänä toteutusta.

Lisäksi yksilöimättömiä palautteita, joita esitettiin yleisesti "Uutta Itä- ja Kaakkois-Helsinkiä" - tilaisuuden chatissa 26.5.2021.

Palaute:

Älkää poistako lahopuita. Luonnon monimuotoisuus on tärkeä asia!

Palaute:

Ruman näköiset puut saa jäädä paikalleen, autenttista luontoa.

Palaute:

puisto EI OLE sama asia kuin metsä-alue tai luonnonsuojelualue! Itä-Helsingissä jälkimmäisiä on vielä paljon. Ne pitää säilyttää! Puistoja ei rakenneta metsien sijalle!

Palaute:

Metsät: eikö lahopuita ja risukoita jätetä nykyoppien mukaan luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi?

Vastaus:

Hei! Kyllä vain, nykyisen kaupunkistrategian mukaisesti metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite. Lisätietoa luonnon monimuotoisuudesta, mm. juuri huhtikuussa hyväksytty uusi LUMO-toimintaohjelma löytyy täältä:

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/luonto-ja-viheralueet/monimuotoisuus/>

Sähköpostitse saadut palautteet

Palaute:

Suunnitelmat kuulostavat hyviltä. Tulvaniittyjen puron puoleiselle sivulle voisi jättää niittykasvillisuutta pölyttäjiä varten. Koska Mustapuron kunnostus aloitetaan Marjaniemen siirtolapuutarhasta itäänpäin, niin puron varrella voisi ottaa huomioon ryhmäpuutarhan omenapuut. Uudet istutettavat puut voisivat olla omenapuita ja niiden alle penkki tai toinen. Silloin voisi kukinta-aikaan haistella kukkien tuoksua. Itä-Helsinki kaipaisi toistakin juhlaa Roihuvuoren kirsikkajuhlien lisäksi. Stara poimisi ne omenat mitkä olisi jääneet lenkkeilijöiltä ympäristössä oleville päiväkodeille. Moni lapsi tutustuisi siten omenapiirakkaan. Omenapuita voisi istuttaa koko Mustapuron varrelle, kun kunnostus etenee itäänpäin.

Mitä tahansa Mustapurolle tehdään, niin tehdään se kunnianhimolla!

Vastaus:

Kukkivaa niittykasvillisuutta tulee runsaasti ja monipuolisesti tulvaniittyjen alueelle. Istutettavia puulajeja ei vielä ole päätetty, mutta omenapuita ei suunnittelualueelle todennäköisesti tulla istuttamaan, sillä ne eivät kestä hyvin kosteutta ja tulvimista.

Palaute:

Hei,
huomasin, että Mustapuroon liittyen kaivattiin palautetta.

Lähinnä toivoisin, että tutkittaisiin mahdollisesti Mustapurosta Marjaniemen vesiin ja ehkä uimarannallekin asti kulkeutuvat mikrobit. Marjaniemen uimarantaahan ei tällä hetkellä suositella käytettäväksi näytteissä toistuvasti esiintyneiden ulosteperäisten bakteerien vuoksi. Onko mahdollista, että esim. runsaiden sateiden vuoksi Mustapurosta on ajautunut eläinten (koirat, hanhet, sorsat?) ulosteita Strömsinlahdelle?

Vastaus:

Kiitokset palautteesta. Vielä ei tiedetä uimarannan mikrobien alkuperää. Helsingin kaupungin ympäristöpalveluilla on suunnitelmissa aloittaa kesällä näytteenotot ja tarkemmat selvitykset

Marjaniemen ja Pikkukosken uimarantojen mikrobeista. Näytteiden mikrobeista tehdään geneettiset analyysit, joiden kautta toivottavasti saataisiin selville mikä aiheuttaa kohonneita pitoisuuksia.

Vastauksen jälkeen asiaa on selvitetty, lisäys 4.3.2021: Helsingin kaupungin Ympäristöpalvelut tarkkaili kesällä 2021 Marjaniemen uimaveden laatua ottamalla 10 vesinäytettä kesäkuun alusta heinäkuun loppuun. Kahdeksassa näytteessä uimaveden laatu todettiin hyväksi ja kahdessa huonoksi kohonneiden mikrobipitoisuuksien takia. Selkeää, korjaustoimin parannettavissa olevaa syytä vedenlaadun huonontumiselle ei selvityksistä huolimatta ole löydetty. Uimaveden laatua tullaan tarkkailemaan jatkossakin.

Palaute:

Hei,

Marjaniemen siirtolapuutarha ry antaa seuraavan lausunnon Mustapuron levennykseen liittyen:

Helsingin kaupunki piti projektipäällikkö Päivi Apajalahden johdolla katselmuksen Marjaniemen siirtolapuutarhassa 11.5.2021.

Katselmuksen yksi kohde oli Mustapuron länsipuolella sijaitsevat viljelypalstat. Viljelypalstoja on vuokrattu palstaviljelijöille ensin kaupungin toimesta vuodesta 1946 lähtien ja sitten alueen hallinnoinnin siirryttyä vuonna 1997 Marjaniemen siirtolapuutarha ry:n toimesta.

Viljelypalstojen legitimizeetti perustuu:

Voimassa olevaan asemakaavaan 21.2.1997, johon on merkitty alue RP = ryhmäpuutarha- ja palstaviljelyalue ja

Helsingin kaupungin ja Marjaniemen Ryhmäpuutarhayhdistys ry:n (nykyisin Marjaniemen siirtolapuutarha ry) väliseen vuokrasopimukseen 5.6.1997, jonka 8 § *Viljelypalstat* on seuraava: "Vuokramiehellä [= yhdistys] on oikeus vuokrata viljelypalstat Helsingin kaupungissa henkikirjoilla oleville heidän kesken erikseen sovittavin ehdoin. Yhdistyksen tulee esittää viljelypalstojen vuokrasopimusmalli ja siihen tehtävät muutokset tiedoksi rakennusviraston viherosastolle yhden (1) kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä. Viljelypalstojen vuokra sovitaan erikseen vuosittain rakennusviraston viherosaston ja yhdistyksen kesken."

Apajalahti kertoi, että kaupungilta ei löydy sen hallinnointiajalta vuosilta 1946-1996 viljelypalstoja koskevia karttoja tai sijoituspaikkatietoja. Hän otaksui, että niitä on joskus saattanut olla olemassa, mutta organisaatiomuutoksissa asiapaperit ovat ilmeisesti hävinneet. Myöskään yhdistyksellä ei ole karttaa, johon viljelypalstat olisi merkitty.

Yhdistys ja Päivi Apajalahti esittävät, että Jaakko Heinonen / Mustapuroprojekti mittauttavat ja merkitsevät viljelypalstojen rajat maastoon.

Tämä ei olisi kovin vaikeaa / työlästä, sillä viljelypalstojen takaraja (länsiraja) on jo merkitty maastoon puutarhapalstojen takarajojen kevättalvisen 2021 mittauksen yhteydessä.

Viljelypalsta alkaa heti puutarhapalstan takarajasta ja päättyy noin puolitoistametriä (1,5 m) puron läntisestä vesirajasta (keskimääräinen virtaama) maalle päin mitattuna. Viljelypalstojen (24 kpl) mittaaminen on erittäin tärkeää myös palstaviljelijän kannalta; silloin hän tietää missä kulkee palstan ja yleisen puistoalueen raja.

Yhdistys tekee / teettää merkintöjen valmistuttua kartan, jossa näkyvät kaikki siirtolapuutarha-alueella olevat viljelypalstat. Ja tarvittaessa päivittää sitä.

Koska Mustapuron hulevesiselvitykseen perustuvassa puron siirtolapuutarhan kohdalla olevan uoman levennyssuunnitelmissa on tarkastelukohteena ollut myös Mustapuron länsireunalla olevien 24 viljelypalstan poistaminen viljelykäytöstä ja puron leventäminen länteen päin aivan mökkien perustusten viereen, haluaa Marjaniemen siirtolapuutarha ry ilmoittaa, ettei se hyväksy viljelypalstojen poistamista. Yhdistys myös huomauttaa, että jos puron länsireuna kulkisi aivan puutarhamökkien perustusten vieressä olisi vaarana jopa mökkien perustusten sortuminen.

Yhteistyöterveisin

Marjaniemen siirtolapuutarha ry

Vastaus:

Mustapuron länsireunan osalta suunnitelmia on muutettu siten, että viljelypalstat tullaan säilyttämään toistaiseksi. Tämä lisää hieman tulvimisherkkyyttä siirtolapuutarhan eteläosassa aiempaan suunnitelmaluonnokseen verrattuna, mutta korjatussa suunnitelmassa päästään edelleen parempaan lopputulokseen nykytilaan verrattuna koskien tulvariskejä. Puron länsipuoleen siirtolapuutarhan alueella ei juuri kajota, joten toistaiseksi viljelyspalstoja ei tarvitse merkitä maastoon kaupungin toimesta. Viljelyspalstojen vuokrasopimukset päättyvät 31.12.2026. Tämän jälkeen selvitetään tarve tulvatasanteiden järjestämiselle uoman länsireunaan viljelypalstojen alueelle ja mahdollisuudelle olla jatkamatta vuokrasopimusta.

Palaute:

Hei

Ottaisin kantaa Mustapuron puistosuunnitelmaluonnokseen Marjaniemen siirtolapuutarhan osuudelta. Nykyään tällä osuudella on muutama iso puu, jotka varjostavat loppukesällä puron varrella olevia mökkipalstoja. Suunnitelmassa nämä puut on merkitty poistettaviksi uuden luiskauksen tieltä (isot kiitokset tästä), mutta puron ja kivituhkakäytävän väliselle alueelle on luonnoksessa piirretty muutama puu/ pensas. Toivoisin, että nämä suunnitellut puut/ pensaat olisivat matalakasvuisia lajeja, jotka eivät varjostaisi palstoja.

Ps. Miksi muuten Omenatie silta uusitaan? Onko se liian lyhyt uuden luiskauksen vuoksi.

Vastaus:

Puut tulevat olemaan matalakasvuisia lajeja. Omenatien silta oltiin uusimassa, mutta suunnitelmien edetessä todettiin sen voivan jäädä paikoilleen.

Palaute:

Voi olla osittain suunnittelualueen ulkopuolella, mutta raitioliikenteen kaapelien turvallisuuteen linnuille voi olla syytä kiinnittää erityishuomiota vesi- ja viheralueiden yhteydessä.

Palaute:

Tervehdys!

Piirustus 6192 1 14.5.2021

Olisin kysynyt seuraavaa:

Marjaniemen Ryhmäpuutarha

Miksi Luumutie 27 kohdalle on laitettu istutettavaksi kolme puuta kun siintä vasta saatiin poistetuksi viimein tonttia varjostanut Pomppeli ja nyt tulisi uusia puita varjostamaan! Jos puita pitää laittaa alkää laittako niitä tontin kohdalle varjostamaan Voisiko ajatella jos puita tarvitaan Laitaa ne muualle puron varteen eikä niin lähekkäin toisiaan Minusta ei tarvitse siihen istuttaa ollenkaan puita varjostamaan kun edellisestä on juuri päästy eroon.

Vastaus:

Puut tulevat olemaan matalakasvuisia lajeja. Kyseinen kohta on harvoja paikkoja siirtolapuutarhan alueella, joihin pystyy puita istuttamaan tilanpuutteen takia. Puut ovat yleisesti ottaen tärkeitä muun muassa siksi, että ne varjostavat Mustapuron uomaa ja hillitsevät

vesikasvillisuuden aiheuttamaa umpeenkasvua. Puiden sijoittelua voidaan vielä tarkistaa rakennussuunnittelun aikana.

Projektinjohtaja

Jaakko Heinonen

Tiedoksi

Palautteen antajat